

FG1296 Självständigt arbete på avancerad nivå, 15 hp
2019

Ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan
Institutionen för Musik, Pedagogik och Samhälle

Handledare: Mikael Persson

Emelie Johansson

Jag ska bli trummis!

- En studie om lusten att spela trummor

Sammanfattning

Idag föreligger skillnader mellan män och kvinnor när det gäller val av instrument, detta är särskilt framträdande då det rör sig om instrumentet trummor. Frågan är vad som påverkar mäns och kvinnors val att spela trummor såväl som vad som lockar dem att fortsätta spela detta instrument.

Syftet med föreliggande uppsats är därför att förstå vad som påverkar trummisar att välja just trummor. Forskningsfrågor är:

Vad är det som inspirerat fyra trummisar att välja trummor som instrument?

Vad anser de vara av vikt för att erhålla fortsatt lust att spela?

Fyra yrkesverksamma trummisar från blandade genrer och med blandade kön har blivit intervjuade för att försöka se om det går att hitta likheter och skillnader. Därefter gjordes ett analysarbete med hermeneutik som teoretiskt perspektiv. Under intervjuerna framkom det bland annat att hemmamiljön och familjen varit positiv för instrumentval och inspiration för samtliga. Förebilder i alla olika slags former har också spelat roll, både i form av idoler och människor i ens närhet. Vad som visade sig vara en markant skillnad mellan männen och kvinnorna var att kvinnorna stött på fördomar som bidragit till att de fått problem med självförtroendet i att identifiera sig som trummis, då de hela tiden känt sig ifrågasatta av människor de stött på i arbetslivet. Detta har antagligen att göra med att trummor sedan länge ansetts vara ett maskulint instrument och att denna syn ständigt reproduceras. I diskussionen lyfts bland annat frågor om vad som skulle kunna bryta denna tradition, exempelvis att fler kvinnliga trummisar tillåts att synas i rampljuset för att normalisera könskodningen i form utav förebilder.

Nyckelord: trummor, inspiration, lust, val, hermeneutik

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
1. Inledning.....	3
1.2 Syfte och forskningsfrågor	4
2. Bakgrund	4
2.1 Kvinnors musicerande genom tiderna	4
2.2 Begrepp.....	6
2.2.1 Könskodade instrument	6
2.2.2 Förebilder.....	7
2.3 Tidigare forskning.....	8
3. Teoretiskt perspektiv	9
4. Metod.....	11
4.1 Kvalitativa intervjuer	11
4.2 Urval.....	12
4.3 Dokumentation	13
4.4 Etiska aspekter.....	13
4.5 Analysarbetet	14
5. Analysresultat	15
5.1 Inspiration.....	15
5.2 Förebilder.....	18
5.3 Identifikation	21
5.4 Bemötande	24
5.5 Sammanfattning av analysresultat.....	27
6. Diskussion	29
6.1 Resultatdiskussion	29
6.2 Metoddiskussion.....	31

6.3 Vidare forskning	32
Referenslista	33

1. Inledning

Jag började spela trummor när jag var nitton år, och har alltid haft svårt att identifiera mig som just trummis på grund av att jag började spela relativt sent i livet. På senare tid har jag dock börjat fundera på om det verkligen har med saken att göra, det finns trummisar som spelat betydligt mindre än mig och ändå identifierar sig som *trummis*. Själv spelar jag i ett etablerat rockband, har spelat på några av rockvärldens mest åtråvärda och största scener och jag är sponsrad av ett av världens största trummärke. Varför har just jag svårt att känna mig som en riktig trummis?

Som *kvinnlig* trummis får jag ofta uppleva att jag befinner mig i en mansdominerad bransch, trots att jämställdheten går framåt så finns det fortfarande alldeles för få kvinnor som spelar trummor för att det ska vara ett helt normalt och accepterat fenomen. Är det så att det fortfarande finns för få förebilder för att vi ska kunna bli fler, eller har det verkligen med förebilder att göra? Jag själv är ju precis där jag vill vara i min karriär utan att ha haft kvinnliga förebilder.

Jag upplever ofta att det finns förutfattade meningar om att jag inte har kännedom om mitt instrument och får ofta hjälp att ställa upp mina trummor, trots att jag inte ber om hjälp. Jag och hela mitt band, som endast består av kvinnor, upplever att varje spelning vi gör måste vi övertyga och överbevisa många i vår publik att vi faktiskt kan spela. Vi känner oss ständigt extra granskade och bedömda av människor i branschen, inte bara hur vi spelar och låter utan även angående hur vi ser ut och hur vi beter oss. Allt detta upplever vi sker på grund av att vi är kvinnor. Hur denna kultur kan förändras tror jag är beroende av att det kommer fram fler kvinnor som syns och hörs på alla sorters instrument i alla sorters genrer. Hur får vi då fler kvinnor att göra detta?

Detta vill jag undersöka närmare genom att försöka ta reda på vad det kan vara som påverkar instrumentval och driv att fortsätta genom att intervjua fyra yrkesverksamma trummisar, både män och kvinnor. Att sedan analysera och tolka intervjuerna i flera omgångar hoppas jag ska kunna ge en djupare förståelse för trummisars drivkrafter.

Jag vill poängtera att jag med uttrycket *kvinnlig trummis* i detta arbete inte syftar på personers kvinnlighet utan endast på musiker av kvinnligt kön.

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Idag föreligger skillnader mellan män och kvinnor när det gäller val av instrument. Detta är särskilt framträdande då det rör sig om instrumentet trummor. Frågan är vad som påverkar mäns och kvinnors val att spela trummor såväl som vad som lockar dem att fortsätta spela detta instrument. Syftet med föreliggande uppsats är därför att förstå vad som påverkar trummisar att välja just trummor. Forskningsfrågor är:

- Vad är det som inspirerat fyra trummisar att välja trummor som instrument?
- Vad anser de vara av vikt för att erhålla fortsatt lust att spela?

2. Bakgrund

För att få en bättre förståelse för hur det ser ut för kvinnliga trummisar idag, vill jag börja med att gå tillbaka historiskt och se på kvinnors musicerande. Jag förklarar därefter närmare vissa begrepp som förekommer ofta i detta arbete. Därefter jämför jag med hur det ser ut idag kring genus och vad det finns för tidigare forskning inom ämnet genus och instrument, framför allt maskulint kodade instrument som trummor.

2.1 Kvinnors musicerande genom tiderna

Öhrström och Ramsten (1989) har i boken *Kvinnors musik* gjort en djupdykning bakåt i musikhistorien med fokus på kvinnornas musicerande. Kvinnors musicerande har sedan lång tid tillbaka alltid varit starkt bundet till funktion och tradition. Från antikens Grekland har bilder hittats där kvinnor spelar olika instrument, både i hemmet och offentligt i samband med kulturella firanden. Att kvinnor spelade instrument i templen var vanligt. Samma gäller i det Romerska riket, där det också hittats många bilder på kvinnor som musicerar. Dock var det så att samtliga instrument som kvinnorna spelade på klingade svagt så som Harpa, Sistrum (ett litet percussion-instrument) och Kithara (en typ av stränginstrument, liknande en lyra). Männerna däremot spelade oftast utomhus på högt ljudande instrument som horn och trumpeter i samband med krig eller för att hylla härskare (Öhrström & Ramsten, 1989).

Så verkar det ha fortsatt ända fram till modern tid, och på vägen har kvinnans musicerande mer och mer flyttats från offentligheten till hemmen. Harpan blev under 1700-talet så populär bland kvinnor att harpisten blev den första kvinnliga musikern i den manligt präglade symfoniorkestern. Någonstans på vägen har det

utformats uppfattningar om vad som är acceptabelt för en kvinna att spela, det ansågs exempelvis inte lämpligt för en kvinna att spela cello eller andra instrument där det inte går att hålla ihop benen. En skicklig klavierspelande dotter kunde vara en symbol för dennes familjs välstånd och bildning, en symbol för att dottern inte behövde arbeta eller springa runt efter karlar. De svagt klingande instrumenten ansågs passa bra in på att kvinnan inte skulle ”glänsa, utan röra och förhöja” (Öhrström & Ramsten, 1989, s. 11). Rent populär-kulturellt går detta att märka i filmmusik, både tidig filmmusik men även idag, då kvinnor ofta skildras med enkel, okomplicerad och romantisk musik medan männen skildras med mer stark musik, framför allt av trumpet eller horn som blivit starkt förknippat med det manligt heroiska (Öhrström & Ramsten, 1989).

Under senare hälften på 1800-talet började instrumenten för flickor att utvidgas i samband med att det borgerliga musiklivet tog form. Kvinnornas politiska och ekonomiska ställning ändrades och det gjorde att de fick börja sin musikutbildning tidigare i livet. Det blev då mer populärt bland kvinnor att spela violin och cello. Ytterligare vidgades instrumentationen för kvinnor på 60-talet och fram till idag har en stor utveckling skett och kvinnor spelar nu alla instrument, även om det fortfarande går att spåra traditionernas starka betydelse. Det har helt enkelt inte ansetts *kvinnligt* att spela vissa instrument, och då inte varit accepterat i samhället. Det har alltid funnits kvinnor som spelat *manliga* instrument men det har då oftast varit i överlevnadssyfte som gatumusiker med mera, och det fanns väldigt få kvinnor som vågade sätta sig över de sociala reglerna (Öhrström & Ramsten, 1989).

Det fanns en damorkester som hette *Baby Stars* som bildades 1932 (Selander, 2012). Damorkester var ett fenomen i början på 1900-talet där orkestrar, ledda av kvinnor, turnerade runt på restauranger och dansställen. Orkestrarna bestod inte enbart av kvinnor utan kunde vara blandade med manliga musiker, dock var kvinnorna alltid i majoritet. *Baby Stars* löstes upp 1942 på grund av att flera bandmedlemmar gifte sig och att äktenskapet inte gav utrymme för en kvinna att spela i band på grund av alla hemmasysslor som förväntades av henne (Öhrström & Ramsten, 1989). Jag hittar sammanlagt tre bilder på bandet *Baby Stars* i olika böcker, varav trummisen poserar vid trumsetet på endast en av de bilderna. På de andra två bilderna poserar alla i bandet med sina instrument, utom trummisen som endast står i bakgrunden medan trumsetet står helt ensamt ute i kanten. Inom Pop och Rock nämns några band med kvinnliga trummisar, bland annat *Nursery Rhymes* och *Pink Champagne* som dök upp under 60-70 talet, men även där ligger mest fokus på frontfigurerna i banden. I de båda böckerna av Selander (2012) och Öhrström och Ramsten (1989), som enbart handlar om kvinnliga musiker genom tiderna, och som är sprängfyllda med bilder, hittar jag endast nio bilder där kvinnor syns bakom ett trumset, medan det exempelvis finns 35 bilder på kvinnor sittandes vid ett piano.

I boken *Inte riktigt lika viktigt* lyfter Selander (2012) fram många kvinnor i musikbranschen som glömts bort eller inte kommit med i historieböckerna. Det finns otroligt många kvinnor som har gjort stora saker för musiken, men som hamnat i skymundan. Ett exempel på detta är basisten Carol Kaye (2018), som började jobba som studiomusiker 1957. Hon blev snabbt förstahandsvalet för alla studios, och tv-bolag och har spelat på tusentals inspelningar från 60-talet och framåt. Hon har gjort stor påverkan på rock och popmusikens utveckling, och framför allt har hon utvecklat basspelet med sin stil då hon var bland de första basisterna som spelade med plektrum. Alla har garanterat hört henne spela, men ingen vet vem hon är. På sin hemsida nämner Kaye (2018) en handfull trummisar hon spelat med, som även de spelar på många kända låtar, samtliga är män. I en intervju berättar Kaye att det inte fanns några kvinnliga musiker i rytmsektionen under 60- och 70-talet, i de kretsar hon befann sig i (Intervju, 2010). Kaye (2010) hade hört talas om kvinnor som spelat under 40- och 50-talet, men de musiker som blev kända var oftast män.

Kvarnhall (2015) skriver om hur det inom populärmusiken oftast är mäns musik som blir hörd och att det över en lång tid skett en reproduktion, och att detta kan bero på att pojkar redan i tidig ålder uppmuntras att ogilla musik som anses var feminin, och att detta blir ett grupptrucksfenomen som fastnat i en ond spiral. Enligt Werner och Nordström (2013) har platstagande inom populärmusiken varit reserverad för män fram till 1980. Madonna anses, enligt medieforskare David Gauntlett, ha varit den första framgångsrika kvinnliga popstjärna som uppmuntrat kvinnor att vara starka och ta plats (återgivet av Werner & Nordström, 2013, s. 113). Efter Madonna har allt fler och fler starka kvinnliga artister kommit fram inom populärmusik, film och tv.

2.2 Begrepp

Nedan följer närmare förklaring på två begrepp som ofta återkommer i detta arbete.

2.2.1 Könskodade instrument

Det finns enligt Borgström Källén (2014) skilda åsikter om huruvida begreppen *kön* och *genus* ska skiljas åt eller inte samt hur de ska förstås och tillämpas. En befintlig uppfattning har varit att kön är något vi är, medan genus är något vi gör, det finns även en uppfattning om att genus och kön är omöjligt att skilja på, på grund av att båda förstås som en socialt konstruerad kropp (Borgström Källén). Begreppet könskodning innebär att associera kön till saker eller aktiviteter, exempelvis instrument. Borgström Källén (2014) skriver i sin avhandling *När musik gör skillnad* om att instrument genuskodas in i *pojkinstrument* och *flickinstrument* och att detta är ett resultat av att samhället har ett behov av att kategorisera människor för att göra dem socialt accepterade och begripliga. Enligt Delzell och Leppla (1992) finns idag många kulturer där olika instrument är starkt

bundna till kön, exempelvis i Nya Guinea där det finns en sorts *helig* flöjt som endast får spelas av män, kvinnor får inte ens titta på instrumentet. Öhrström och Ramsten (1989) menar att det finns en acceptans i samhället om att det finns kvinnliga och manliga musikvärldar. Inte nödvändigtvis i första hand kompositioner och låtar utan bara att det finns könsbundna förteelser i musikbranschen, också i samhället. Och att olika musikinstrument varit förknippade med män eller kvinnor ända sedan antiken säger ju ett och annat. Selander (2012) påstår att instrument som är högt ljudande anses manliga, exempelvis trummor, elgitarr och brassinstrument. Instrument som klingar tystare anses vara kvinnliga såsom fiol, tvärflöjt och piano. Går vi idag på en rockkonsert är chansen stor att det enbart finns män på scenen, jämfört med att gå på en symfoniorkesterkonsert, där det är väldigt jämn blandning på kvinnor och män. Inom symfoniorkestrarna har det inte alltid varit jämställt och det tog lång tid innan det blev som det ser ut idag, och dagens jämställdhet kan bero på att de sökande till orkestrarna får spela bakom ett skynke. Det är alltså deras skicklighet som spelar roll och inte deras kön. Då trummor är ett instrument som anses vara maskulint, kommer begreppet *maskodat* eller *manligt kodat* förekomma i detta arbete.

2.2.2 Förebilder

Inom stråkinstrument har det skett en omkodning när det gäller kön, från att ha varit manligt kodade till att nu ses som typiskt kvinnligt kodat menar Selander (2012). Selander skriver att en viktig del i denna utveckling har med förebilder att göra, att förebilder kan spela stor roll i valet av instrument. Bergman (I Selander, 2012, s.208) har genomfört en studie där det visade sig att 20% av de flickor som fick höra en kvinnlig trombonist ville börja spela det instrumentet, och att endast 2% av de flickor som fick höra en manligt trombonist ville börja spela trombon.

Selander (2012) menar även att vi alla behöver personer vi kan identifiera oss med, speciellt unga människor behöver det. Problemet ligger då i att det idag är svårt att hitta kvinnliga förebilder på trummor, det går absolut att hitta sådana om vi anstränger oss, men vi blir sällan serverade det framför oss på TV eller reklamaffischer. Hur ser det då ut i skolan? Ohlander och Witt Brattström (I Selander, 2012) har gjort en undersökning av fyra historieböcker som finns inom skolan, där nämns 930 män och endas 62 kvinnor. Många kvinnor har tagits bort från våra historieböcker och jag kan undra varför. Om den kända elgitarristen Jimi Hendrix hade varit kvinna, hade vi då haft fler kvinnliga gitarrister idag? Sanningen är tyvärr så att det fanns många duktiga kvinnliga elgitarrister på Hendrix tid, exempelvis Tracy Conover, men det är inte lika många som har hört talas om henne som Jimi Hendrix menar Selander. Det verkar helt enkelt som att kvinnor har klumpats ihop till en egen kategori, vare sig de spelar i samma musikgenre eller inte.

Fisher (I Werner & Nordström, 2013, s. 117) kritiserar fenomenet förebild och ifrågasätter behovet av dem. Hon menar att en förebild kan representera något som inger falska förhoppningar och att detta kan medföra svårigheter i en tid som förespråkar individualism. En förebild riskerar att få individen att känna sig misslyckad istället för inspirerad, framför allt hos kvinnor då kvinnor ofta visas upp som sexobjekt.

2.3 Tidigare forskning

En hel del tidigare forskning har gjorts inom genus och trummor, där författarna försökt undersöka varför det finns så få kvinnliga trummisar och varför trummor blivit ett manligt kodat instrument. Lönn (2018) har intervjuat fyra kvinnliga trummisar för att försöka gå till botten med varför det finns så få av dem. Liknande har även Jansson och Bjerrehus (2008), samt Jonasson (2014), gjort i sina arbeten. Samtliga verkar kunna dra liknande slutsatser om att det är delvis på grund av att det finns för få kvinnliga trummisar som andra kvinnor kan ha som förebilder. Många snuddar även vid att det krävs att ta en viss plats bakom trumsetet som tjejer generellt har svårare för än killar.

Det har även gjorts forskning om genus och instrumentval, Delzell och Leppla (1992) har undersökt om associering av instrument och kön har förändrats från tidigare forskning, genom låta en grupp med testpersoner para ihop instrument med kön. De jämför bland annat sin studie med Abeles och Porters studie 1978 (I Delzell & Leppla, 1992, s. 94), där Abele och Porter undersökte vilka kön som förknippas med de åtta mest populära nybörjarinstrumenten. Det resulterade i en kontinuum-skala där det mest maskulint förknippande instrumentet trummor hamnade längst till vänster och det mest feminint förknippade instrumentet flöjt hamnade längst till höger. I undersökningen av Delzell och Leppla, som genomfördes på liknande sätt som Abele och Porter, fann de att resultatet visade i princip samma som Abele och Porters, förutom två instrument i mitten av skalan som bytt plats med varandra. Trummor var stående det mest maskulina instrumentet.

En nyare undersökning har genomförts av Abeles (2009), som också jämförde sin undersökning med tidigare forskning, bland annat de jag beskrivit i förra stycket. Abele kommer fram till att synen ännu inte hade förändrats speciellt mycket, men att han kunde se ett mönster av att fler och fler börjat undvika att associera instrument med kön och att fler flickor börjat spela maskulina instrument och vice versa.

Werner och Nordström (2013) har gjort en undersökning kring idén om starka kvinnor som förebilder bland unga tjejer. Det visade bland annat att unga tjejer haft många manliga förebilder, men ändå valt att spela musik som de hört kvinnor spela eftersom de inte såg sig lämpliga att spela exempelvis *mansrock*. Werner

och Nordström upplever dock att det inte bara räcker med att en förebild har samma kön, utan att sexualitet, klass och etnicitet även spelar roll.

Chantouria Vamling (2015) har skrivit om kvinnliga artister som förebilder i branschen, där hon intervjuat kvinnliga låtskrivare och artister kring detta. Hon kommer fram till att förebilder med samma kön är viktigt, speciellt för unga tjejer som är nybörjare som behöver kunna identifiera sig med någon. En liknande undersökning har även Andersson (2014) gjort, där hon ifrågasätter om det verkligen spelar någon roll om det är kvinnliga eller manliga förebilder. Det Andersson kommer fram till i sitt arbete, där hon intervjuat olika kvinnliga folkmusikfiolstudenter, är att förebildernas genus spelar väldigt liten eller ingen roll alls för studenternas motivation.

Kvarnhall (2015) har gjort en studie där han undersöker varför populärmusiken verkar tillhöra män, med just fokus på männens perspektiv, för att försöka komma till botten med varför kvinnor inte får samma plats. Han vill i sitt arbete ändra vinkel till varför normen är vanlig, istället för att lyfta fram minoriteten. Kvarnhall vill även försöka gå till botten med *varför* musik är könskodad, istället för att bevisa att den är det, som han påstår de flesta andra studier gör. I sin studie intervjuar han några unga pojkar där han bland annat undersöker vilken musik de anser vara *tjejernas musik* och vilken som de anser vara *pojkarnas musik*. Vad Kvarnhall kommer fram till är bland annat att det finns en kulturell könsregel bland pojkar kring vilken musik de uppmuntras ogilla, att det finns en *vi och dom* attityd från pojkarnas sida mot tjejerna och att detta bland annat kan bero på att pojkar gärna vill ha bekräftelse från andra pojkar för att inte hamna utanför och får detta genom att ta avstånd ifrån vad som anses vara *tjejigt*. Detta resulterar i en vana som ständigt reproduceras. *Tjejig musik*, beskrivs i studien av Kvarnhall som *skön*, melodiös, rolig och dansbar musik där texterna ofta handlar om kärlek.

3. Teoretiskt perspektiv

Det teoretiska perspektiv jag väljer att använda mig av i denna studie är hermeneutik. Det handlar om att tolka, förstå och förmedla genom att få olika förlåtelser att mötas och att peka fram mot någon istället för att påpeka något (Ödman, 2007). Det finns tre huvudinriktningar inom hermeneutiken som styr vilken vinkel analysarbetet ska ta;

- Existentiellt inriktad hermeneutik, där fokus ligger på att förstå författaren (som i mitt fall blir intervjuobjektet) och här spelar förförståelsen stor roll, därav viktigt att personen som tolkar texten kort kommenterar sin förförståelse.
- Misstankens hermeneutik, som i första hand handlar om att förstå fenomenet i en text.

- Allmän tolkningslära, den vidaste riktningen. Handlar mer om att förstå ett budskap än att förklara.

Då en forskare tolkar sin data i flera omgångar brukar vi tala om en *hermeneutisk spiral* menar Westlund (2009). Det innebär att tolkning växer fram under en process som djupnar allt efter som forskaren erhåller ny förståelse. Det är enligt Westlund viktigt att belysa var och när en text har skrivits. Detta för att sammanhanget måste förstås i relation till en texts innehåll, en miljö och en dagsform kan exempelvis påverka interurs innehåll. Alvesson och Sköldberg (2008) menar i sin tur att ett innehåll endast kan förstås om det sätts i relation till dess helhet, vilket är just det som skapar en hermeneutisk spiral.

Hermeneutik handlar om att alltid se till varierande aspekter av ett fenomen, och att vi som forskare inte kan ställa oss utanför oss själva anser Ödman (2007). Det medför att vi tolkar sker utifrån läsarens bakgrund och förförståelse. Alvesson och Sköldberg (2008) talar även om att ens intuition är med och styr tolkningarna och att detta kan bidra till att kunskapen i stunden då kan upplevas som självklar, det är då viktigt att personen som gör tolkningen har en realistisk syn. Ödman (2007) menar att hermeneutik därför bör ses som ett samlingsnamn för en mängd olika synsätt och detta innebär även att hermeneutiken kan vara skeptiskt mot sig själv då den kan skapa, upplösa och återskapa kunskap.

Enligt Larsson (2005) är hermeneutik vanligt förekommande i studier där fokus läggs på informanternas upplevelser och när dessa getts stort utrymme för tankar och funderingar. Detta är också orsaken till att hermeneutik valts som perspektiv o förekommande studie med kvalitativa intervjuer som berör informanternas tankar och upplevelser.

Föreliggande studie utgår främst från existentiell hermeneutik i kombination med allmän tolkningslära. De analyser som genomförs kommer att spegla min förförståelse i ämnet, då jag själv är trummis och därmed har erfarenhet av att spela detta instrument.

4. Metod

Här visar jag vilken forskningsmetod jag använder mig av i detta arbetet, beskriver urvalet och hur jag dokumenterar intervjuerna. Därefter lyfter jag etiska aspekter och förklarar hur mitt analysarbete gått till.

4.1 Kvalitativa intervjuer

I detta arbete har jag valt att använda mig av kvalitativa intervjuer då syftet med arbetet är att förstå vad som påverkar trummissar att välja just trummor. Det handlar här om en strävan efter att förstå några utvalda personers upplevelser och få ta del av deras syn på den verklighet de lever i. Kvalitativa intervjuer kan enligt Patel och Davidson (2003), omfatta ett litet antal personer då en undersökning på så sätt, kan bli djupare än i en kvantitativ undersökning. I en kvalitativ intervju blir också forskaren till ett viktigt redskap då denne samlar in och tolkar informationen. I kvalitativa studier utgår en forskare från att verkligheten kan uppfattas på många olika sätt och att det inte heller finns någon absolut och objektiv sanning.

Kvale (I Fejes & Thornberg, 2009) talar om fem huvudmetoder för kvalitativ analys;

Koncentrering, som innebär att koncentrera sig på några få kärnpunkter i sin data

Kategorisering, att koda in data i teman

Berättelse, datamaterialet organiseras tidsenligt och socialt för att kunna skapa en sammanhängande berättelse

Tolkning, forskaren går in och gör djupare tolkningar av materialet

Ad hoc, att fritt kombinera två eller fler av de andra analysmetoderna för att skapa mening i materialet

(återgivet av Fejes & Thornberg, 2009)

Här återkommer vi till den *hermeneutiska spiralen* då det gäller att tolka i flera omgångar, och eftersom det är jag som tolkar så kommer mina erfarenheter och förförståelser påverka hur jag tolkar.

Jag väljer i mitt arbete att göra semistrukturerade intervjuer, som innebär att jag intervjuar personerna en och en, med fyra huvudsakliga frågor samt varierande frågor kring frågeområdet som spontant kom upp i stunden.

De fyra huvudfrågorna var följande:

- Vad fick dig att börja spela trummor?
(Följdfråga på det var ofta ”hur såg bemötandet, miljön och förutsättningarna ut?”)

- Vem var din första viktiga förebild?
(Följdfråga på det var ofta ”Varför?” ”vilka kvaliteter hade förebilden?”)
- Vem/Vilka är dina viktigaste förebilder idag?
(Följdfråga på det var ofta ”Varför?” och ”Har den första förebilden hängt kvar?”)
- Tror du att din karriär hade sett annorlunda ut om trummor hade varit ett kvinnligt kodat instrument?
(Följdfråga på det var ofta ”Isåfall hur?”)

Jag anser det nödvändigt att använda mig av relativt öppna frågor i mina intervjuer för att ge utrymme för diskussioner och det kommande tolkningsarbetet.

4.2 Urval

Då syftet med detta arbete är att förstå vad som påverkar trummisar att välja just trummor som instrument väljer jag att endast intervjua personer som är frilansande musiker. Detta på grund av att jag vill fokusera på trummisen som yrkesperson, då jag ser det som min roll som lärare att inspirera mina elever till att det faktiskt är ett riktigt yrke att vara musiker. Informanterna består av två män och två kvinnor i blandade genrer, detta för att jag vill jämföra om det blir skillnad på svaren mellan män och kvinnor. Jag fann informanterna via sociala medier, i trumforum där jag ställde frågan om någon var intresserad av att ställa upp på en intervju, därefter blev jag kontaktad av mina informanter. Det var svårare för mig att hitta manliga trummisar som ville ställa upp än att hitta kvinnliga, en av männen fick jag ta kontakt med personligen och fråga efter att ha blivit tipsad av en klasskamrat på Kungl. Musikhögskolan.

För att behålla anonymiteten hos mina informanter har jag gett dem andra namn.

Aron är 29 år och har spelat sedan ung ålder. Han har studerat trummor både på högskola i Sverige och i USA. Han jobbar just nu som frilansande trummis med väldigt brett genrespektra, dock mestadels inom Jazz, RnB och Hiphop.

Billy är 38 år och fick sitt första trumset när han var sju år. Han jobbar idag som frilansande trummis runt om i världen, både turnerande och i studio, mestadels inom rock. Han har turnerat med några av världens största rocksångare genom tiderna.

Celine är 27 år och har spelat sedan ung ålder. Hon är uppvuxen med en mamma som är frilansande trummis. Celine har även studerat på folkhögskola och då haft främst jazz som inriktning. Hon frilansar idag på heltid, främst i jazz och pop genren.

Doris är 29 år kommer från en musikutövande familj som spelat mycket i sin kyrka. Hon har musikgymnasium- och folkhögskoleutbildning, och jobbar som

frilansande trummis sedan 2012. Hon har turnerat och spelat in med många stora svenska artister, mest inom pop och hiphop.

Jag är medveten om att det inte går att få en allmän uppfattning av mina forskningsfrågor genom att endast intervjua fyra personer, detta arbete kommer istället förhoppningsvis resultera i nya tankar och idéer på hur jämställdhet och inspiration till instrumentval i musikbranschen kan förändras och förbättras.

4.3 Dokumentation

Varje intervju varade mellan 20-30 minuter och har dokumenterats genom inspelning med hjälp av den inbyggda mikrofonen och appen *Röstmemo* på en iPhone 8, samt genom inspelning med den inbyggda mikrofonen på en Macbook Pro och i datorprogrammet *Logic Pro X*. Intervjun med Doris skedde på ett café och spelades då in med hjälp av en iPhone 8. Av geografiska skäl genomfördes resterande intervjuer via telefon och spelades in på dator med hjälp av den inbyggda mikrofonen och datorprogrammet *Logic Pro X*.

4.4 Etiska aspekter

En viktig aspekt inom forskning och forskningsetik kretsar kring frågor om hur försökspersoner eller informanter får behandlas. Det är av stor vikt inom forskningsetik att försökspersonerna eller informanterna som deltar skyddas från kränkningar och dylikt (Vetenskapsrådet, 2017).

Enligt Vetenskapsrådets riktlinjer kring god forskningsetik har jag innan varje intervju informerat mina informanter om vad mitt arbete handlar om, varför de varit intressanta till mitt arbete och att de kommer vara anonyma i slutrapporten, samt att de kan dra sig ur undersökningen när de vill. Att intervjuerna spelades in har godkänts muntligt av mina informanter och finns dokumenterat på inspelningarna.

De har även fått läsa igenom mina transkriberingar och fått en möjlighet att formulera om sig eller ta bort text innan jag gått vidare i analysarbetet. Slutligen har de fått möjlighet att läsa slutresultatet av detta arbete innan det publicerats.

4.5 Analysarbetet

Intervjuerna har transkriberats i flera steg. Jag läste igenom intervjuerna flera gånger, enligt hermeneutikens metod att tolka i flera omgångar. Då jag velat ha en skön atmosfär under mina intervjuer, för att informanterna ska känna sig avslappnade och vilja dela med sig av personliga upplevelser har varje intervju på något vis tagit en egen riktning, som även har påverkat samtalsämnen samt mina följdfrågor. I mitt analysarbete har jag hittat innehåll som jag tolkat som gemensamma nämnare och lyft fram citat som jag ansett vara bärande, här har jag använt mig av en matris för att lättare kunna strukturera analysarbetet. Innehållet i matrisen har jag sedan satt i relation till detta arbetes syfte och forskningsfrågor och efter jag läst om och rensat bort ej relevant innehåll växte fyra teman fram som fick bli rubriker i resultatpresentationen. Dessa rubriker blev *Inspiration*, *Förebilder*, *Identifikation* och *Bemötande*.

I analysresultatet har jag rensat bort vissa utfyllnadsord som *eh*, *såhär*, och *liksom* där jag anser de förekommit för ofta, och vid paus har jag skrivit ut "...” alternativt tagit bort pausen. Jag har även skrivit in korrekta namn på ställen där respondenterna inte kommit ihåg namnen i stunden och senare skickat komplettering till mig med de korrekta namnen.

[...] innebär att jag tagit bort onödiga ord mellan meningarna för att få ett mer relevant och bra flöde i citaten.

Då informanterna pratat med ett annorlunda tonfall där de citerat sig själva eller andra personer har jag placerat detta inom citationstecken.

Jag har slutligen redigerat texten från talspråk till lite mer skriftspråk, exempelvis ändrat *asså* till *alltså* och *nån* till *någon*.

5. Analysresultat

I min analys hittar jag, som tidigare nämnt, ett par återkommande teman som jag titulerar som *Inspiration*, *Förebilder*, *Identifikation* och *Bemötande*. Resultatet presenteras här utifrån dessa teman som rubriker.

5.1 Inspiration

Att inspireras och bli intresserad av något nytt kan bli början på en karriär eller en hobby. Vad har då inspirerat mina informanter till att börja spela trummor från början? När första intervjufrågan ställs *Vad fick dig att börja spela trummor?* fick alla gå tillbaka till sin barndom. För samtliga har det verkat vara självklart att börja spela trummor så snart intresset för instrumentet kommit.

Aron, Billy och Celine fick alla det intresset väldigt tidigt i livet, medan Doris upptäckte det lite senare i tonåren. Vad jag tolkar som samtliga hade gemensamt var att de fått bra stöd från familjen, och att alla fått möjlighet att utöva instrumentet obegränsat i hemmet. En stöttande familj verkar ha varit en avgörande faktor i början av karriären, men även som viktigt stöd senare i livet vid olika sorters motgångar.

Jag kom ju inte från en musikalisk familj för fem öre [...] men jag har alltid haft en jätte-stöttning av min familj...

(ur intervju med Billy)

Billy berättade framför allt om sin far som gav honom hans första trumset när han var sju år och som kort därefter gick bort. Han tyckte det kändes fint att hans far hann vara med och se starten av vad som skulle bli hans yrkeskarriär.

... då pratade jag med min gudfar som var, alltså min pappas bästa kompis, och han berättade då att när jag var sju år och hade fått plast-trumsetet så var han och hälsade på min pappa då, min gudfar, så hör han ju ett jäkla liv från sovrummet och han säger 'Men herregud kunde du inte köpt pojken en ukulele eller en flöjt eller någonting?', och då hade pappa sagt 'Nej, vill grabben spela trummor så ska han få spela trummor'.

(ur intervju med Billy)

Här fanns alltså ett tydligt stöd från föräldrarna, att trots att trummorna lät högt så lät föräldrarna honom spela, eftersom de ville stötta hans intresse för det. Finns det en förförståelse för hur högt trummor låter så anser jag att det blir lätt att dra slutsatsen att det är viktigt att få spela det hemma obegränsat och utan en känsla av att spelandet stör andra, för att behålla lusten till att spela.

För Celine, som vuxit upp med en mamma som jobbar som frilansande trummis och trumklärare, har det hela tiden varit självklart att *trummis* är ett yrke, precis som snickare eller läkare. Även Aron är uppvuxen i ett hem med föräldrar som jobbat som musiker och musiklärare, han pratade om vikten av att föräldrar upptäcker och uppmuntrar musikintresse hos sina barn för att de ska få möjlighet att utveckla och utforska det vidare.

Jag tror att många, många barn blir nog väldigt intresserade av musik ganska tidigt men, det handlar nog ganska mycket om föräldrarna snappar upp det eller inte.

(ur intervju med Aron)

Doris förklarade att hon är uppvuxen i en familj där alla spelat något instrument, inte på grund av någon press från föräldrarna utan för att det varit naturligt för alla, en självklarhet att spela musik. Det föreställer jag mig kunna påverka en till att vilja börja spela ett instrument. Doris tryckte även på det faktum att föräldrarna varit förstående, *låtitt dem hålla på* och tillåtitt den höga ljudnivån instrumentet trummor innebär, har varit positivt för hennes musikaliska utveckling.

... så fick ja ha ett rum bara med trumset där och låta hur mycket som helst, så de har ju varit extremt hänsynstagande.

(ur intervju med Doris)

Precis som Billy, pratade Doris om att hon fått utrymme att öva på detta högt låtande instrument hemma, utan att någon i familjen uttryckt att det varit jobbigt. Både Doris och Celine pratade om hur familjemedlemmar gett dem självförtroende som de tagit med sig i situationer utanför hemmet, då båda upplever att de som kvinnliga trummisar mötts av fördomar. Doris berättade att hon vuxit upp i en familj och ett sammanhang där det inte varit konstigt att en *tjej* spelar trummor, för henne har stödet hemifrån varit viktigt och gett henne självförtroende som har hjälpt henne i situationer där hon tvivlat på sig själv. Celine pratade om hur viktigt det varit för henne att föra samtal med sin familj om motgångar hon stött på, för att som kvinnlig trummis inte känna sig ensam eller onormal.

... jag tror att jag fortsatte, och har ju liksom orkat det för att jag hela tiden har sagt, 'ja, idag hände detta', och min mamma och min syster bara 'ja precis, det har hänt oss också, det är inget fel på dig'...

(ur intervju med Celine)

Vikten av att instrumentet finns hemma verkar varit ett viktigt faktum för att som barn kunna öva och utvecklas kravlöst. För Doris och Celine tolkar jag som att det kan ha varit avgörande att det fanns ett trumset i hemmet för att deras intresse skulle väckas över huvud taget.

Pappa köpte typ ett trumset till kyrkan som stod hemma hos oss litegrann ibland, det var lite att jag testade det [...] 'det här var kul'.

(ur intervju med Doris)

Min mamma är ju trummis, så att jag antar att det förmodligen hade mycket med saken att göra för att, eller för mig var det som att 'jo, men alla tjejer spelar väl trummor', så det är klart att jag också ska göra det.

(ur intervju med Celine)

Både Aron och Billy fick trumset väldigt tidigt i livet, så snart de visat stort intresse för trummor. Aron berättade att när han var två år uppmärksammade han ofta trummisar när han såg dem på TV.

När jag pekade på TV'n så sa jag 'trummis'... då fick jag ett sånt leksaks-minikit, så fick jag väl ett riktigt kit när jag liksom kunde sitta på en stol ordentligt.

(ur intervju med Aron)

När jag var sju fick jag mitt första trumset, alltså såhär plast-trumset liksom, bara för att jag suttit som 4-5 åring och spelat på golv och kastruller liksom.

(ur intervju med Billy)

När Billy var liten spelade han på vad han kunde hitta hemma, tills han fick ett trumset. Det fanns andra saker i hemmet som blev viktigt för Billys utveckling på trummor, nämligen föräldrarnas skivsamling som blev han första stora inspiration.

Det jag lärde mig mest av var ju att sitta hemma och spela till LP-plattor... den första låten var ju *Thunderstruck* med AC/DC... då fick man ju börja om hela tiden när den här.. när vi skulle komma in där 'Thunder!', då hackar ju skivan liksom, och då får man ju sätta det här stiftet från början igen ock så får man liksom... försöka spela lite svagare, men eftersom det var AC/DC så gick det ju inte att spela alldeles för svagt, utan det var ju tvungen å tryckas i, så att det var ju ett dilemma det där va, att skivan hackade hela tiden.

(ur intervju med Billy)

Billy spelade så ofta till skivorna att det till slut blev hack i dem, varje gång han spelade på trummorna så hoppade stiftet på vinylspelaren av på grund av vibrationerna i golvet som trumsetet orsakade när han spelade med i markeringarna på låten.

Celine berättade också om att hon tack vare skivsamlingen som fanns hemma hittade inspiration till sitt trumspel.

... det känns som att jag blivit så här 'utsatt', eller vad man ska säga, med så mycket musik hela tiden för att jag har hängt på mamma och pappa när dom har spelat... men jag tror att jag typ... väldigt tidigt började lyssna på Toto, och... alltså jag har alltid älskat Jeff Porcaro så att det var ju liksom såhär, när jag fattade vem har var och så, så var det ju väldigt mycket att han var min trummis-idol.

(ur intervju med Celine)

Hemmamiljön tolkar jag som den har spelat stor roll i hur informanterna har inspirerats till att börja spela trummor. Med hemmamiljö menar jag både familjemedlemmar som varit stöttande och hur hemmet såg ut, vad som fanns i hemmet. Med en musikers synsätt kan det te sig självklart att det ska finnas instrument och skivor hemma och att det ska få låta, men jag tror inte det är lika självklart i alla hem. Ställer jag detta i relation till all världens musik med alla olika sorters instrument som finns så tror jag absolut att det som finns runt omkring oss under uppväxten spelar stor roll i vad som fångar vårt intresse.

5.2 Förebilder

En förebild kan vara betydelsefull på olika sätt, någon identifierar sig med någon annan och tar inspiration från denne på många olika sätt. Hur viktigt är det med förebilder för mina informanter, både när de valt instrument och för att få inspiration till att fortsätta utvecklas på trummor?

Förebilder på trummor har samtliga informanter haft, både medvetet och omedvetet. Min tolkning är att det verkar vara gemensamt för alla att utseende och kön inte spelar någon roll, utan de har fastnat mer för vad de *hört* på inspelningar eller live. Det som är återkommande och verkar tilltala samtliga mest är sväng och innovation. Aron berättade att han tror att hans första förebild på trummor var en granne som spelade trummor, och som inspirerade honom.

Jag brukade bara glida över till dom och knacka på så fick jag kolla på när han spelade trummor så fick jag spela lite och så där...

(ur intervju med Aron)

Då Aron vid detta tillfälle var väldigt liten, fem år, och endast minns stunderna med grannen svagt så minns han inte exakt om det var något särskilt med grannens trumspel som han fastnade för, jag tolkar det då som att kanske var kontakten med en annan trummis det viktigaste i detta läge, någon som kunde visa lite hur allt fungerar. När Aron blev lite äldre hittade han andra förebilder, som påminde honom om viktiga och användbara trumtekniker han ”slängt bort” när han tvivlat på sig själv. Billys första förebilder på trummor blev helt omedvetet Chris Slade, som spelar på låten *Thunderstruck*, och Phil Collins, vars LP-skiva ”...But seriously” också övades flitigt till.

... hela den låten 'Something Happened On The Way To Heaven' börjar ju med 'BA PA DA PA DA BAOO', så liksom... jäkla statement med en gång så attityd, sväng och man blir bara lycklig!

(ur intervju med Billy)

Billy pratade väldigt entusiastiskt om dessa två låtar han älskade att spela som liten, dock hade han ingen aning om vilka som spelade på låtarna vid tillfället men har alltså senare i livet insett att dessa två trummisar varit hans första förebilder. Både Aron och Billys första förebilder i relation till vad de har för förebilder idag, anser jag visa på att det som fanns i närheten under uppväxten spelade stor roll för inspirationen på trummor i starten på deras karriärer. Billy

upptäckte senare trummisen Jeff Porcaro, från bandet Toto, som även var Celines första trumidol. Jag frågade Celine om hennes mamma även varit en förebild för henne, då vi tidigare varit inne på att hon haft sin mamma som förebild i samtal om fördomar mot kvinnliga trummisar. Celine berättade då att hennes mamma alltid varit en inspiration eftersom det varit lättillgängligt, men att det inte alltid varit självklart under alla perioder i livet. Exempelvis under tonåren då hon ville hitta en egen identitet.

... lite motstridiga känslor eller vad man ska säga för att.. i smyg typ såhär, 'ja men det klart att jag ser upp till min mamma och vill bli som henne', men samtidigt, i vissa perioder så känns det allt hon gör är pinsamt och hon spelar mycket såhär fri-jazz och sånt och då var det såhär 'gud jag ska aldrig spela så', jag ville spela precis tvärtom...

(ur intervju med Celine)

Doris kunde inte minnas att hon haft någon tydlig idol när hon började spela trummor, för henne handlade det mer om att ta inspiration från det hon hörde när hon lyssnade på musik, hon fastnade framför allt för sväng. Hon berättade att hon snarare tänkte "det där låter bra, jag vill också kunna göra det där", än "det där låter bra, vem är det som spelar?". Dock mindes hon att vissa trummisar hon sett live har påverkat och inspirerat henne med innovation och glädje till spelet.

... när personen gör nånting, så att jag kan inte vara still liksom, som att det blir såhär 'hur kan det bli så svängigt?' [...] Thomas Hedlund var, han typ slängde på en tamburin på hi-haten och det låg en duk över riden liksom han var väldigt kreativ och var så himla expressiv, då var det såhär 'det där ser så kul ut', alltså 'jag vill också vara en sån där kul'.

(ur intervju med Doris)

Vad ansåg då informanterna vara de viktigaste egenskaperna hos sina förebilder? Celine beskrev att hon gillar Porcaro's sväng och att han spelar innovativt som är rätt för musiken. Hon tryckte på att innovativt inte innebär att det ska vara krångligt och konstigt utan att det fortfarande ska passa låtarna, vara rätt för musiken. Billy pratade också om Porcaro som en svängig trummis, men framför allt betonade han vikten av att spela med rätta känslan och att ha ett eget sound.

... allting måste komma från hjärtat [...] Och det kände jag med Jeff att den touchen han hade, det groovet, tajmen ... alltså... vi kan prata om att du gör nånting utöver det vanliga så att du sätter din egen prägel på det, och Jeff var ju en av mästarna på det där, jag menar han hade ju sånna signaturfills så du bara hör 'ja, men det här är Jeff' och, jag menar du ska vara lycklig om du har spelat in en låt i ditt liv där du sätter en sån grej att 'ja, ok, ja men det här vet jag ju exakt vem det är'.

(ur intervju med Billy)

Att sätta sin egen prägel på spelet tolkar jag som något som Billy tycker är viktigt, i början när han lyssnade på Porcaro ville han låta exakt som honom och startade till och med ett coverband för att han skulle kunna vara som han. Då Billy blev äldre började han inse att han hellre ville hitta ett eget sound och göra sin egen grej. Aron berättade om två trummisar han ser upp till, Nate Smith och Brian Blade, som båda har liknande egenskaper som han beskriver.

... utvecklar språket liksom, utvecklar trummor, och det är det jag respekterar.. när nån bara.. kör sin egen grej, tar trummor vidare... Jag blir alltid imponerad av trummisar som lyckas utveckla instrumentet.

(ur intervju med Aron)

Enligt min tolkning av detta inspireras Aron av trummisar som hittar sitt eget sound och spelar innovativt. Han pratade även om avlidna trummisar som förändrat instrumentet som han hyser stor respekt för. Doris beskrev vad hon tycker är viktigt hos en trummis för att hon ska bli inspirerad.

Svänget och glädjen har nog varit viktigast parametrar... ja men typ folk som är såhär kreativa och peppade, det kan jag bli peppad på...

(ur intervju med Doris)

Återigen pratade Doris om hur kreativitet inspirerar henne, som Hedlund gjorde då han satte tamburin på hi-haten och lade en duk över riden. Att utstråla glädje verkar inspirera henne, något hon försöker återge i sitt eget spel. Celine pratade om hur hon ser sin syster som en stor förebild, att hon inspireras när de musicerar och skapar ny musik tillsammans. Hon beskrev även andra egenskaper än själva musicerandet som hon inspireras av och ser upp till idag.

Nu skulle jag nog vilja säga att det är faktiskt mer jämnåriga förebilder... man har så mycket mer respekt för det här att man går igenom samma sak och alla som orkar liksom... den här självklarheten att bara finnas, gå upp och spela och det behöver inte vara nånting mer med det utan man är bara sjukt bra på sitt instrument. De som bara är sig själva och spelar, det ser jag upp till.

(ur intervju med Celine)

Att se upp till sina medmusiker som informanterna på något sätt verkar kämpa tillsammans med sida vid sida, kan alltså även det vara inspirerande. Med min förståelse tolkar jag det som att Celine då inte bara syftar på att kämpa sig till en musikkarriär utan även på strävan mot jämställdhet i musikbranschen och alla kvinnliga kollegor som orkar fortsätta trots fördomar och motgångar. Förebilder kan alltså se ut på olika vis, beroende på var informanterna befinner sig i livet och på vad som slumpmässigt dyker upp i deras liv. Ibland synes de bli medvetna om det och ibland inte. Hur det än är tolkar jag det som att förebilder påverkar och formar dem att bli den musiker de är.

5.3 Identifikation

Att identifiera sig med sitt instrument och att få självförtroende i sitt spel kan vara en viktig del i att kunna inspireras till att fortsätta spela trummor. Hur självklart minns mina informanter det var att börja spela trummor och hur duktiga måste de vara för att kunna kalla sig för trummis? Och ska de bli en kopia av sin förebild eller ska de försöka hitta sitt eget sound?

För samtliga tolkar jag det som att det har varit en självklarhet att börja spela trummor så fort intresset pockat.

Det har nog funnits i mitt DNA, och finns i mitt DNA, så enkelt är det...det var bara helt naturligt för mig.

(ur intervju med Billy)

Vad jag tolkar att Billy menade med att trummor finns i hans DNA är antagligen att det känns så pass självklart för honom att spela trummor, att det känns som en del av honom. Han berättade också om när det blev dags för honom att börja ta trumlektioner.

... man är 10 år tror jag när man söker till kommunala musikskolan, när man får testa på instrument och sådär va, då var det ju helt självklart, jag springer ju liksom före alla i kön och springer tillbaka till trumrummet, även om jag hade varit där sex gånger innan så... ja, jag struntade i trombonen och sprang ner till trummorna igen, och då sa trumlärares att 'det här är en trummis, han måste in här, han måste ju komma in'.

(ur intervju med Billy)

Han fick alltså tidigt höra att han var en trummis, och jag tolkar det som att han verkar ha identifierat sig som detta sedan dess. För Aron började, som tidigare nämnts, intresset väldigt tidigt och har sedan dess rullat på, han berättade att hans föräldrar påstår att trumintresset kom av egen vilja. Doris berättade om att hon fort kände sig hemma bakom trumsetet och att det var ett självklart val av huvudinstrument för henne när hon började musikgymnasium. Det kändes helt enkelt naturligt för henne att sitta bakom trumsetet.

... man behövde inte kunna några ackord, man behöver inte, det är bara att haka på och då krävdes det inte förkunskap och det verkade ligga mig naturligt.

(ur intervju med Doris)

Just att Doris sa att det inte behövdes förkunskap på trummor tolkar jag som att det kan ha att göra med att hon hade lätt för att lära sig spela trummor det och därför upplevde det som att hon inte behövde förkunskaper. Vad hon pratade om också var att den skola hon sökte till inte hade något intagningsprov utan hon kunde välja fritt vilket instrument hon ville ha som huvudinstrument. Celine berättade om att trummor var ett självklart val för henne, mycket på grund av att

hennes mamma spelade som vi varit inne på tidigare, men också att det nog ligger i hennes personlighet eftersom hennes syster haft samma förutsättningar men inte blivit trummis.

... jag älskar det här med att typ höras eller kunna påverka musiken mycket, men inte behöva stå längst fram [...] jag vet vad jag vill men som person så kanske jag var lite blyg då också...

och mycket rytm och så alltså, jag kände mig mer trygg i det liksom.

(ur intervju med Celine)

Celine kände sig alltså trygg bakom trummorna och även för henne kändes det naturligt. Kanske är det så enkelt att många väljer instrument som passar ens personlighet som Celine är inne på, och att instrumentval egentligen inte alls har med utomstående faktorer att göra så som förebilder och andra influenser.

När de då valt att börja spela trummor gällde det att sedan hitta självförtroendet i att spela, och varken Billy eller Aron uttryckte att de haft någon svårighet med att identifiera sig som trummis. Men jag tolkar det som att det inte riktigt varit så för Celine och Doris. Trots att Celine vuxit upp i en miljö där yrket trummis varit självklart, har hon bråkat med tankar inombords som uppkommit av att hon blivit ifrågasatt som kvinnlig trummis.

... det ifrågasätts hela tiden, och det känns som att man måste ta om beslutet och det är ju det som är så himla tröttsamt att bara inte kunna få vara trummis tills man kanske inte vill eller tills man fortsätter vilja, men nu blir det lite som att 'ah men shit, är jag tillräckligt bra, kan jag kalla mig trummis?' också 'jo men det kan jag'.

(ur intervju med Celine)

Det jag tolkar att Celine menade med att *ta om beslutet* är just beslutet att spela trummor, att fortsätta spela trummor och att satsa på det. Celine har fått stor hjälp från sin mamma och sin syster för att hitta självförtroendet, men tycker fortfarande det är jobbigt stundvis att känna sig ifrågasatt. Doris var inne på samma spår om hur svårt hon haft det att kalla sig "trummis".

... det tog mig liksom flera år som yrkesverksam musiker att säga att jag var trummis, alltså jag sa liksom att jag 'spelade' trummor fram tills för kanske tre år sedan, det var svårt att liksom äga det för att jag bara 'jag har fått mycket jobb för att jag är tjej' typ, eller 'jo, men jag får så enkla jobb' eller 'det här är ingen svår musik'.

'Ja, men nu har jag spelat i liksom på alla stora scener med många stora namn, alla kanaler, men nu är jag väl trummis' [...] det tror jag verkligen är kvinnligt, och manligt har nog det lättare att bara, alltså när jag jobbade i musikaffär kunde det komma liksom killar som bara 'Hej, jag är gitarrist, vart är strängarna?' bara 'ja.. kul för dig.. strängarna är där... är det en elgitarr eller nylongitarr?' 'eeh, jag vet inte vilka strängar jag ska ha, jag köpte den igår'.

(ur intervju med Doris)

Doris pratade om de skillnader hon tror finns mellan hur män och kvinnor tänker kring självförtroendet i att identifiera sig med ett instrument. Trots att hon spelat

med många av Sveriges största artister och spelat i de flesta svenska TV-kanalerna har hon fått jobba med att känna sig som en *riktig* trummis. Män menade hon, har lättare för att göra detta, att det kan räcka för dem att ha köpt en gitarr dagen innan för att kalla sig för *gitarrist*. Idag tolkar jag det som att Doris har hittat det självförtroende hon behöver för att kalla sig trummis och känner sig trygg och vet vad hon kan.

... då när man börjar äga det 'men jag är trummis, om nån frågar så är jag trummis och dom kommer inte avslöja mig som något annat liksom, jag kan spela trummor'... och sedan när jag började tänka så så är det så mycket lättare att bara 'ja, jag tar det här giget, det kommer gå bra'.

(ur intervju med Doris)

Celine berättade om hur hon många gånger hindrat sig själv från att spela ut i sammanhang då hon spelat med andra musiker. Att kvinnor kan ha svårare för att våga spela fel.

... som många andra kvinnor blir ju att man blir lite mer *perfektionistig* för att... 'nu har jag min chans att visa det och då ska jag göra det bra' så att jag blev väldigt såhär... ja men rädd för att spela fel utanför övningsrummet... så att jag hade, alltså jag la mig alltid på en *safe-nivå* och i och med att jag har spelat så länge så var ju den nivån väldigt bra så det påverkade liksom inte såhär att jag skulle hamna efter eller så men det var väl mer bara tråkigt att inte få testa galna grejer med människor...

(ur intervju med Celine)

Doris hade även hon liknande erfarenheter och tankar när hon jämför män och kvinnors sätt att visa upp sig i en replokal tillsammans med andra musiker.

... kanske lite visa upp saker när det inte är helt klart, alltså man spelar ganska dåligt, ändå är man såhär 'men jag kan den', medan många tjejer är väl såhär, 'när jag kan den perfekt får andra höra'.

(ur intervju med Doris)

Det jag tolkar att både Doris och Celine menade är att det kan finnas skillnader i hur män och kvinnor tar plats, där kvinnor inte vill visa upp saker förrän de har övat in det *perfekt* medan män inte har några problem med att spela upp en låt, även om de inte kan den särskilt bra. Detta tror jag skulle kunna bero på att kvinnor blir mer ifrågasatta än män när de sätter sig bakom ett instrument som är normbrytande som just trummor.

I samband med att hitta självförtroende i sitt instrument var informanterna även inne på att det är viktigt att hitta ett eget sound och sätta en egen prägel på sitt spel. Billy har berättat om hur han ser upp till trummisar som just sätter sin egna prägel på det dom spelar, och hur han till en början ville vara precis som förebilden Porcaro just för att han tyckte om hans unika spel. När Billy blev äldre fick han faktiskt möjligheten att spela med sångaren i Porcaro's band Toto, och

alltså sitta på den plats bakom trummorna hans idol suttit på och spela samma låtar. Han tvingades då att ta ett beslut om hur mycket han egentligen skulle kopiera Porcaro.

Och då får man ju gå tillbaks och liksom börja 'ah ok, ska jag..ska jag försöka liksom anamma så mycket jag kan... eller ska jag vara mig själv'...

(ur intervju med Billy)

Billy berättade vidare att han bestämde sig för att mestadels göra sin grej, men att ibland lägga in originalfills och annat, för att *lyfta på hatten* till sin idol. Tyvärr mötte han blandade reaktioner från fansen, som ibland ifrågasatte om Billy försökte vara en kopia och inte verkade vara helt nöjda med det. Celine berättade också om hur hon förhållit sig till Porcaro.

... han är på sitt sätt och sedan så har jag varit på mitt sätt, men jag älskar att lyssna på honom för att jag blir så glad av att höra det trumspelet.

(ur intervju med Celine)

Det kan ibland vara svårt att hitta en balans mellan att ha ett eget sound, men ändå vara inspirerad av andra, men samtliga informanter tolkar jag som att de verkar känna sig trygga i att de har hittat sin egna stil när de spelar.

5.4 Bemötande

Att kvinnliga trummisar är underrepresenterade idag och väcker uppmärksamhet är ett faktum. Uppmärksamheten ter sig på både positiva och negativa vis för mottagaren och kan ha en stor påverkan på hur musikerna inspireras att fortsätta spela.

Doris berättade att när hon dyker upp för soundcheck inför spelningar kan hon mötas av förvåning över att hon är en kvinna, att människor överlag alltid räknar med att en trummis är en man.

... folk har inte tänkt sig för och bara tar för givet att man är kille när man är på plats också, bara 'jaha, var det DU som spelade trummor' [...] liksom sådär, man bara 'Ja, ok...'

(ur intervju med Doris)

Att få en sådan kommentar kan tyckas vara en småsak, men dyker den upp tillräckligt ofta hinner den trötta ut mottagaren, detta är enligt min förförståelse något många kvinnliga trummisar fått uppleva. Doris berättade vidare att hon dock haft tur att få jobba med personer som stått bakom henne och stöttat när hon råkat ut för motgångar. En kvinnlig artist som Doris spelar med ofta har varit ett värdefullt stöd för henne.

'Om någon behandlar er dåligt, säg det till mig, dom kommer alltid behandla mig bra för att folk gör så... säg till om det är något för att, vi är alla ensamma'. Det är så olika hur mycket man är med folk som bryr sig, man kan ju också hamna med folk som är, som ibland när man är bara frilans, så är det också såhär 'ja men nu får vi hoppas att det blir, att nån bryr sig' liksom.

(ur intervju med Doris)

Doris pratade enligt min tolkning alltså om en hierarki som finns i musikbranschen, där frontfigurer möts av mer respekt än kompmusiker. Hon tycker därför det är viktigt att jobba med artister som bryr sig om sina anställda. När Celine kom ut från sitt fördomsfria hem och hade musiklektioner i skolan fick hon möta fördomar som hon aldrig stött på förut, hon fick höra från klasskompisar att hon inte borde spela trummor eftersom hon är *tjej*, då fick hon plötsligt börja stå upp för sig själv.

Jag tror att det var väldigt skönt för att mina första trumår var befriade från sådana tankar att jag inte borde spela eller så, men det kom ju ifatt mig, eller jag upptäckte det ju själv sedan ju äldre jag blev liksom, när man kom över tio... först var det väl många killar som ändå var tvungna att säga att 'jag är bättre än dig på trummor för det är ett kill-instrument', jag bara 'men kan du ens spela trummor då?'

(ur intervju med Celine)

Celine hade alltså klasskompisar som ansåg sig vara bättre än henne på trummor enbart för att de ansåg det vara ett *kill-instrument*. Detta tolkar jag fick Celine att känna att hon alltid var tvungen att överprestera på trummor för att bevisa för sina klasskompisar att hon kunde spela, som i sin tur orsakade en osäkerhet hos henne där hon inte vågade spela upp saker förrän hon ansåg sig kunna det perfekt. Aron pratade om hur manliga förebilder nog har påverkat honom i hans val av instrument, när vi diskuterar om han tror att han skulle varit trummis om han hade varit kvinna.

Jag tror att det är extremt mycket så att det är, att man identifierar sig med... att man får sina idoler här och dom är ofta kopplade till ens självbild och ens självbild är att man är kille och... ja... så att nä, det undrar jag om jag hade vart. Det hade ju vart kul om jag hade vart det men nej... jag skulle säkert hållit på med nån... jag skulle säkert inte spelat lika mycket trummor, jag skulle nog ha börjat med nåt mer 'tjejigt', 'klassiskt tjejigt' om man nu får säga så.

(ur intervju med Aron)

Med *klassiskt tjejigt* tror jag Aron menar svagt ljudande instrument som exempelvis flöjt och aktiviteter som ridning, vilket han anser vara förknippat med kvinnor mer än män. Han pratade vidare om att han dock tror det hade varit en fördel för honom rent karriärs-mässigt om han hade varit en kvinna och spelat trummor, framför allt om han spelat på precis samma vis han gör idag. Han menar att det på många sätt är positivt att vara unik.

... musikerbranschen är ju en marknad som vilken marknad som helst, du har en produkt som du säljer och den produkten är du och dina kunskaper, om du har en USP på något sätt så är det bra, en USP är 'unique selling point', alltså unik säljpunkt. Om jag skulle vara den typen av trummisen jag är i den typen av sammanhang jag är och vore kvinna så vore det absolut gynnsamt för mig, hundra procent!

(ur intervju med Aron)

Celine berättade om hur hon ibland känner att hennes utseende spelar mer roll än hur väl hon spelar sitt instrument, speciellt i sammanhang där det spelas andra genrer än jazz, bland annat då hon spelat pop och covers i julshower och liknande.

Att hon ibland känner att hon är där för att vara söt, snarare än att spela bra. Hon berättade också om hur utseende-fixeringen har påverkat henne när hon spelar.

... om jag känner mig på topp trum-mässigt så skiter jag i hur jag ser ut eller då blir det liksom, 'ingenting kan påverka mig', men om man känner att man har spelat dåligt, då bara går allting igenom också blir det som att 'ja men då kan jag iallafall se bra ut istället'.

(ur intervju med Celine)

Hon berättade vidare att hon mest tror att det är kvinnliga musiker som kan ha liknande tankar som henne, att de bakar ihop sitt trumspel med sin personlighet och sitt utseende och tror att det måste höra ihop.

Jag har diskuterat frågan med mina informanter hur de tror att deras karriärer hade kunnat se ut om trummor hade varit ett kvinnligt kodat instrument istället för manligt. Doris trodde att den största skillnaden för henne karriärsmissigt nog varit att hon kunnat börja tidigare med trummor och framför allt vågat testa mer. Hon pratade även om att det som det ser ut idag många gånger ändå är till en fördel för henne, inte att hon fått jobb bara för att hon är kvinna, men att medvetenheten kring att ha mer blandade kön i ett band vuxit och att hon tack vare det lättare kommit in i rampljuset som gett henne fler jobb. Doris tycker att det har blivit bättre de senaste tio åren, idag upplever hon att hon blir mer respekterad än vad hon upplevde i början av sin karriär. Celine tror även hon att det hade varit en fördel för hennes trumspel om det varit ett kvinnligt kodat instrument, inte att spelet skulle varit annorlunda men mentalt.

... jag tror ju verkligen att man hade, eller att jag hade kunnat tänka på ett annat sätt... att man inte hade behövt typ såhär tänka igenom sitt beslut så många gånger, att det hade vart som att 'ja, jag väljer trummor' och sedan spelar man det.

... viss del utav uppmärksamheten är man trött på och viss är väldigt bra för att man kommer fram mer och får lite fler tillfällen att synas och sånt.

(ur intervju med Celine)

Doris berättade om klimatet i trum-forum på sociala medier, hur männen i forumen börjat ändra inställning till begreppet *tjejtrummis* som tidigare använts flitigt.

...'Vem är tjejtrummisen som spelar? I alla fall låter den jättebra', och då var det många människor som hade kommenterat 'sluta säga tjejtrummis' typ, 'den här diskussionen har jag haft så mycket la la'...men att det är såhär... folk överlag är också mycket mer, nu är det inte bara liksom typ tjejer som behöver ta den diskussionen.

(ur intervju med Doris)

Doris upplever att det inte längre bara är kvinnorna själva som behöver ta kampen med att få bort titlar och begrepp som egentligen inte borde finnas och att det numera blir mindre och mindre *exotiskt* med kvinnliga musiker. Det är på väg åt rätt håll. Celine pratade om vikten av att fler kvinnliga förebilder kommer fram i rampljuset, att de kvinnliga trummisar som finns idag kanske inte har haft lika stort behov av det, men att det fortfarande finns andra där ute som skulle behöva det för att det ska bli fler kvinnliga trummisar.

Jag tror att förebilderna gör att fler sorters tjejer kan börja spela, för att just nu så.. alla vi som vet vad vi vill och ändå kommer bli trummisar trots motgångar är ju det, men såna som spelade fem år, sedan lägger av eller spelar i ett hobbyband eller nånting, dom kanske inte finns så många för där, eller dom behöver förebilder för att fortsätta, eller börja...det som finns hos männen då som verkligen inte saknar förebilder att vem som helst kan känna 'ah men jag kanske ska börja spela trummor'

(ur intervju med Celine)

Billy hade ett annat synsätt på frågan, han hade inte alls tänkt på att trummor är ett manskodat instrument, utan har under hela sin karriär stött på väldigt många kvinnliga trummisar och aldrig tyckt det varit något konstigt med det. Med tanke på att Billy turnerat mycket runt om i världen så upplever jag det som ett positivt svar. Han tycker inte alls att det borde spela någon roll vilket kön en person har och har en önskan om att samhället ska sluta förstora upp normbrytande fenomen. Han gav ett exempel om att det i USA finns en dag som heter *African American Day* och att han tycker det är "Helt värdelöst".

Alltså det ska ju vara en självklarhet att det finns svarta och vita och .. gröna människor, varför ska man ha en dag liksom.. det ska bara va helt naturligt för att då, om man har såna dagar så, så blir det inte naturligt!

(ur intervju med Billy)

5.5 Sammanfattning av analysresultat

Detta är min sammanfattning av vad intervjuerna gav mig för viktiga svar i relation till mina forskningsfrågor.

Två viktiga inspirationskällor för att börja spela trummor verkar varit att ha stöd från föräldrarna som visat intresse för instrumentet och att instrumentet fanns hemma för att kunna utveckla intresset vidare. Det som fanns hemma eller i närheten av hemmet verkar kunnat generera tidiga influenser och förebilder som kan ha satt prägel på personen som instrumentalist. Föräldrar kan även ha haft en viktig roll i att stärka instrumentalists självförtroende inför samhället och musikbranschen som i sin tur kunnat bidra till lust att fortsätta spela.

Vad som mer inspirerat till att fortsätta spela trummor är förebilder, och det som tilltalat informanterna mest hos en förebild är kvaliteter som sväng, känsla och att göra instrumentet roligt och mer intressant genom att utveckla det och sätta en personlig prägel på sitt spel. Att vara en god medmänniska och medmusiker verkar också kunnat ha stor betydelse för att inspirera och vara en förebild. Vikten av att hitta sitt egna sound och vara en unik trummis istället för att kopiera sina förebilder tas upp som en viktig punkt för att inspirera till att fortsätta.

Indentitetsmässigt verkar kvinnor haft svårare än män att kalla sig *trummis*. Trots att samtliga informanter upplevt det som en helt naturlig sak att börja spela trummor, fanns en markant skillnad mellan männen och kvinnorna i hur självförtroendet på instrumentet har sett ut. Här finns en hint om att det kanske finns färre kvinnliga trummisar på grund av att många kvinnor kan tappa lusten att fortsätta spela då de känner sig ifrågasatta och tappar självförtroende på instrumentet. Om trummor hade varit ett kvinnligt kodat instrument hade det

kunnat vara omvända svar bland mina informanter. Även om jämställdheten i branschen blivit betydligt bättre de senaste tio åren, är det fortfarande en bit kvar. Förebilder blir här viktiga och även medvetenhet, att båda könen hjälps åt att normalisera. Trots att det kanske idag många gånger är en fördel att vara underrepresenterad så är målet är att ta bort könskodningen på instrumentet trummor.

För att slutligen åter knyta an till forskningsfrågorna så verkar en stor del av inspirationen ligga i spelglädje och sväng för samtliga. Det fanns många likheter i hur männen och kvinnorna valde sitt instrument och vad det var som fångade deras intresse i att fortsätta. Dock finns skillnader i mellan på vilka sätt männen och kvinnorna inspirerats till att fortsätta rent självförtroende-mässigt, då kvinnorna mötts av ifrågasättande kring sitt instrumentval som i sin tur bidragit till tvivel över att spela trummor.

6. Diskussion

I detta kapitel diskuteras studiens resultat, dess metod och förslag ges även till vidare forskning.

6.1 Resultatdiskussion

Först och främst tyckte jag det var intressant att samtliga fyra informanter började som helt *tomma böcker*, alltså att ingen av dem ens hade en tanke på att det skulle spela någon roll vilket kön de har när de valde att börja spela trummor. Tråkigt sedan att höra att kvinnorna tappade en stor del av sitt självförtroende då de blev lite äldre och mötte på fördomar i skolan, som sedan på olika vis hängt kvar till idag. Det verkar vara viktigt hur det sett ut hemma, och speciellt viktigt hur föräldrarna bemött instrumentvalet. Hos de två kvinnliga trummisarna tänker jag att det varit extra viktigt eftersom det finns en hel del forskning som pekar på att trummor ses som ett maskulint instrument och att det resulterar i att färre kvinnor väljer just ett sådant instrument. Jag syftar exempelvis på Bergmans (I Selander, 2012, s. 208) undersökning där betydligt fler flickor valde att spela trombon efter att de sett en kvinna spela instrumentet, till skillnad från de som hade sett en manlig. Även Delzell och Lepplars (1992) undersökning om hur vi associerar kön till instrument visar på att trummor ses som maskulint, och det faktum att synen inte verkar ha förändrats särskilt mycket tror jag än idag påverkar en del vid val av instrument. Jag funderar kring bilderna på bandet *Baby Stars*, där trummisen inte poserar vid instrumentet (Öhrström & Ramsten, 1989). Om detta var en vanlig företeelse så känner jag mig inte alls förvånad över att det finns få kvinnliga trummisar eftersom det ändå verkar viktigt för många att ha en förebild att identifiera sig med. Dessutom funderar jag mycket kring hur kvinnliga trummisar har visats upp, framför allt väcks dessa tankar då jag läser om just *Baby Stars* som löstes upp på grund av att fler utav medlemmarna gifte sig och då inte kunde turnera mer för att de var tvungna att ta hand om hemmet. Betyder det att endast unga kvinnliga trummisar syntes i rampljuset och Werner och Nordström (2013) väcker då frågan i mig om det kan ha varit en del av problematiken vi har idag kring att kvinnliga förebilder ofta visas upp som sexobjekt?

Kvarnhalls (2015) studie väcker intressanta tankar hos mig i samband med detta, reproduktionen av att unga pojkar verkar uppmuntras att undvika feminin musik på grund av rädsla för att hamna utanför gruppen. Jag tänker verkligen att det i så fall pekar på att det behövs fler kvinnliga trummisar i rampljuset för att kunna normalisera könskodningen på instrumentet. Vikten av att ha en förebild att identifiera sig med trycker många på från alla håll, och jag håller med Werner och Nordström (2013) om att det inte nödvändigtvis behöver vara könet vi identifierar oss med, utan att det även kan handla om exempelvis etnicitet och klass. Detta kan jag identifiera mig själv i då jag inte haft någon kvinnlig förebild när jag valt

trummor, men däremot förebilder med samma etnicitet och klass som mig, och kanske var det då tillräckligt för att jag skulle känna mig inspirerad till att börja spela trummor.

Porcaro synes vara en förebild för många, och självklart är det så på grund av att många anser honom vara en duktig trummis, men jag tänker även på att det beror på att han spelat i ett väldigt känt band och därmed fått visa upp sig för många. Vad hade kunnat hänt om Porcaro varit en kvinna? Eller om det funnits någon annan duktig kvinnlig trummis i rampljuset samtidigt som honom. Jag tänker på vad Selander (2012) skrivit angående Hendrix, att det fanns duktiga kvinnliga elgitarrister från samma tid, men som hamnat i skymundan och klumpats ihop till en egen liten smal genre. Jag tänker även på basisten Kaye (2018), som spelar på tusentals inspelningar sedan 60-talet och som få känner till. Hon spelade inte i något band utan var ju endast studiomusiker, och självklart blir exponeringen mindre där, men jag är ändå lite chockad över hur få som hört talas om henne. Porcaro var också en flitig studiomusiker som spelar på många låtar utanför bandet Toto. Tänk om Kaye även hade spelat i något känt band, hade det kunnat förändra könskodningen på bas eller på genre? Jag tycker det är intressant att någon kan ha förebilder utan att veta om det, som exempelvis informanten Billy hade Slade som förebild utan att veta om det, och att senare i livet inse detta och känna tacksamhet till den musikern. Undra då hur många basister som har Kaye som förebild utan att veta om det? Många av rockstjärnorna på den tiden spelade inte tillräckligt bra för inspelning därför var det oftast andra musiker som spelade på skivorna (Kaye, 2010). Tänk om det hade blivit ett mer känt fenomen, eftersom mest män syntes bakom instrument på den tiden hade kanske musikeryrket förknippats annorlunda, att män inte är duktiga på att spela kanske.

Jag blir otroligt frustrerad av att det går långsamt fram med att få fler kvinnliga trummisar. Dock kanske jag även får vara lite tacksam över att jag i nuläget kan dra fördel av det, det är på ett vis en ära att få vara med i vågen som förändrar. Kanske hamnar detta till slut i historieböckerna? På samma vis som Selander (2012) beskriver att orkesterbranschen blivit mer jämställd tack vare audition bakom skynke hade det varit intressant att se hur musikbranschen skulle sett ut om frontfigurer och artister blev utvalda på samma sätt. Skulle vi då kunna få bort denna sexualisering av kvinnliga artister som Werner och Nordström (2013) pratar om? Jag tror verkligen att det blir viktigt med rätt sorts förebilder om musikbranschen ska kunna förändras på ett enligt mig *vettigt* sätt, genom att ha starka kvinnliga förebilder som ser ut på alla möjliga vis och som orädda tar sig an ledarrollen och platstagandet som behövs bakom trummorna som bland annat Lönn (2018) talar om. Jag vill trycka på att jag tycker att det är viktigt med förebilder av alla sorter, då både Chantouria Vamling (2015) och Werner och Nordström (2013) lyfter att det är viktigt att kunna identifiera sig med sin förebild och att det inte behöver ha med kön att göra i första hand.

Något som i efterhand förvånat mig är att ingen av informanterna pratat om sina lärare som förebilder. Det har snuddats lite vid människor de haft i sin närhet som

bidragit med inspiration med inget konkret. För min del har mina lärare varit otroligt viktiga och det är en stor anledning till varför jag själv utbildar mig till lärare. Är detta ytterligare ett fenomen av förebild som vi omedvetet har eller har jag bara haft otur att intervju personer som inte minns eller haft dåliga lärare?

6.2 Metoddiskussion

Det var roligt att göra intervjuer, det gjorde att jag träffade människor jag kanske aldrig träffat på annars och har skapat mig nya kontakter. På grund av lite tidsbrist och svårigheter att hitta trummisar som ville ställa upp på intervju, blev det tre telefonintervjuer och så här i efterhand känner jag att jag hade hellre träffat alla på riktigt. Telefonintervjuerna gjorde att jag inte riktigt kunde slappna av då jag inte kunde se ansiktsuttryck och andra reaktioner hos informanterna. Jag hörde till och från ganska dåligt vad de sa, vilket gjorde att jag ofta fick upprepa vad de sa för att se till att det kom med på inspelningen, men då blev det lite också som att jag la orden i munnen på dem, vilket jag inte tänkt göra alls från början. Jag hade som mål att vara så neutral jag kunde genom hela intervjuerna för att påverka svaren så lite som möjligt men det var stundvis svårt, någonstans ville jag också knyta lite band med den jag pratade med för att verkligen visa att jag förstod vad de pratade om, framför allt med de kvinnliga trummisarna. Att göra kvalitativa intervjuer öppnade upp för intressanta diskussioner jag inte planerat och detta upplever jag gjorde mitt arbete rikare, exempelvis detta med omedvetna förebilder och vikten av att hitta en egen stil i sitt spel. Att använda hermeneutik som teoretiskt perspektiv var användbart för mig på många sätt då jag bland annat kunde slappna av i mitt analysarbete och tolka med mina egna förförståelser. Mina egna erfarenheter i ämnet har varit en viktig drivkraft för mig då denna uppsats visat sig bli väldigt personlig för mig, då jag själv är kvinnlig trummis som möts av fördomar när jag är ute och spelar. Det hade dock varit spännande att göra detta arbete tillsammans med någon och jämföra tolkningar med, då endast mitt synsätt har fått färga resultatet. Denna uppsats blev mer personlig än vad jag från början planerat, då jag inte räknat med att den skulle ta en sådan riktning genus-mässigt. Mina egna erfarenheter har därför påverkat mina tolkningar och frågor på intervjuerna när jag gjort analysarbete, som ju hermeneutiken tillåter. Jag kände mig ibland nästan lite *jobbig* när jag ställde frågan om hur de tror att deras karriär skulle sett ut om trummor hade varit ett kvinnligt kodat instrument, men känner nu i efterhand att det trots allt finns ett stort problem med fördomar kring vilket kön som spelar vilket instrument.

6.3 Vidare forskning

En sak som kom upp under intervjuerna som jag inte räknat med var just hur de båda kvinnliga trummisarna berättade att de haft svårt att titulera sig ”trummis”. De manliga trummisarna pratade inte alls om något sådant, jag upplevde därför att det var en väldigt tydlig skillnad mellan könen. Detta med att ha svårt att identifiera sig som trummis, alltså känna sig som ”en riktig trummis” känner jag igen så otroligt och har faktiskt hela tiden trott att jag varit ensam om dessa tankar. Jag har hela tiden trott att det beror på att jag inte har spelat trummor lika länge som andra i branschen men nu förstår jag ju att dessa tankar kan uppkommit för att jag är kvinna och att alla fördomar som cirkulerar i samhället påverkat mig mer än jag trott och skapat dessa *hjärnspöken*. Nu känner jag att jag har fått en djupare förståelse för dessa tankar, stärkt av bland annat Werner och Nordström (2013) som menar att det är viktigt att ha förebilder att kunna identifiera sig med, samt Kvarnhalls (2015) avhandling kring varför det kan vara så svårt för killar eller män att släppa in kvinnor på vad de anser vara *deras territorium*. Jag tror det är otroligt viktigt att prata om detta, att sätta sig ner med kollegor och samtala för att vi ska förstå att vi inte är ensamma om att tvivla på oss själva när vi gör normbrytande saker. Skulle jag ta denna undersökning vidare skulle jag vilja gå in djupare på det psykologiska perspektivet. Vad går det för tankar hos kvinnliga trummisar kring deras identitet och självförtroende bakom trumsetet? Och hur kan dessa ha uppkommit? Vad jag spontant nu kan tänka är ju att eftersom kvinnliga musiker ofta klumpas ihop under samma kategori, som Selander (2012) pratar om, så har begrepp som *tjej-trummis* uppkommit. Och blir en trummis kallad för *tjej-trummis* tillräckligt många gånger vore det inte konstigt om trummisen till slut inte känner sig som en trummis, utan som just en *tjej-trummis*. Jag anser att det är viktigt att vi lyfter dessa problem och pratar om dem så att människor blir mer medvetna om det. Annars tror jag det kommer ta ännu längre tid innan vi ser en mer jämställd musikbransch, där människor får vara trummisar oavsett vilket kön de har.

Referenslista

- Abeles, H. (2009). *Are musical instruments gender associations changing?* London: Sage Publications, Inc.
- Alvesson, M. & Sköldböck, K. (2008). *Tolkning och reflektion - vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Andersson, H. (2014). *Manliga och kvinnliga förebilder - spelar det någon roll?*. Stockholm: Kungl. Musikhögskolan.
- Borgström Källén, C. (2014). *När musik gör skillnad - genus och genrepraktiker i samspel*. Göteborg: Göteborgs Universitet.
- Chantouria Vamling, O. S. (2015). *Kvinnliga artister som förebilder i musikbranschen*. Lund: Lunds Universitet.
- Delzell, J. K. & Leppla, D. A. (1992). *Gender association of musical instruments and preferences of fourth-grade students for selected instruments*. London: Sage Publications, Inc.
- Fejes, A. & Thornberg, R. (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.
- Jansson, J. & Bjerrehus, B. (2008). *Varför är det så få tjejer som spelar trummor?*. Malmö: Malmö Högskola
- Jonasson, D. (2014). *Killar har inte kjol - Tjejer spelar inte trummor*. Örebro: Örebro University.
- Kaye, C. (2018) *Biography*. Hämtad: 2018-11-28. <https://www.carolkaye.com/www/biography/index.htm>
- Kaye, C.: Session Legend Interview (2010). Hämtad 2018-11-28 <https://www.youtube.com/watch?v=q4JWqK6r6N4>
- Kvarnhall, V. (2015). *Pojkars musik, reproduktionens tystnad*. Örebro: Örebro University.
- Larsson, S. (2005). *Om kvalitet i kvalitativa studier*. Linköping: Linköping University.

- Lönn, J. (2018). *Kan en tjej vara trummis?*. Stockholm: Kungl. Musikhögskolan.
- Patel, R. & Davidsson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder - Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Selander, M. (2012). *Inte riktigt lika viktigt? - om kvinnliga musiker och glömd musik*. Möklinta: Gidlunds Förlag.
- Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Werner, A. & Nordström, M. (2013). Starka kvinnor? - Förebilder och tjejer i musikproduktion och musikkonsumtion. *Tidsskrift för genusvetenskap, nr 2-3*, 113-129.
- Westlund, I. (2009). 3. Hermeneutik. I Fejes, A & Thornberg, R. *Handbok i kvalitativ analys*. (s. 62-80). Stockholm: Liber
- Ödman, P-J. (2007). *Tolkning, förståelse, vetande - Hermeneutik i teori och praktik*. Stockholm: Nordstedts Akademiska Förlag.
- Öhrström, E. & Ramsten, M. mfl (1989). *Kvinnors musik*. Stockholm: Utbildningsradion.